

Nr 93.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1931 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjunde huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till mynt- och justeringsverkets verksamhet jämte en i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 3 januari 1931 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1931/1932 har Kungl. Maj:t i avseende å sjunde huvudtiteln, innefattande anslagen till finansdepartementet (punkt 4 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden nämnda dag) föreslagit riksdagen att för mynt- och justeringsverkets verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 31,600 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 13—22 i återopade statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 20 maj 1930 har mynt- och justeringsverket framlagt förslag angående omläggning av justeringsverksamheten i Stockholms stad och län. Innan redogörelse lämnats för sagda förslag, har departementschefen i korthet erinrat om gällande bestämmelser på detta område. Bestämmelserna i fråga äro följande:

Justering av allmänna mätnings- och vägningsredskap verkställas, enligt föreskrift i § 5 förordningen den 9 oktober 1885 om mått och vikt, av därtill lagligen förordnad justerare med biträde av medhjälpare, som under hans tillsyn arbetar. Justering av s. k. precisionsmått, precisionsvikter och precisionsvägar däremot verkställas vid mynt- och justeringsverket eller av justerare, som därtill erhållit uppdrag av verket.

För justerare gäller av Kungl. Maj:t den 15 november 1907 (nr 125 s. 9) utfärdad instruktion med ett genom kungörelse den 24 november 1928 (nr 449) gjort tillägg. De befogenheter och skyldigheter, som enligt nämnda instruktion tillkommo den dåvarande kontroll- och justeringsstyrelsen, hava från och med den 1 januari 1910 överflyttats på mynt- och justeringsverket.

I och för justering av mått och vikt är riket indelat i särskilda distrikt. Distriktsindelningen bestämmes av mynt- och justeringsverket. Justerare — en för varje distrikt eller, om så finnes lämpligen kunna

ske, för två eller flera distrikt — antages av verket medelst konstitutio-
rial på viss tid, högst fem år i sänder.

Ersättning åt justerare utgår i form av förrättningsarvode, som gäl-
das av den förrättningsökande enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa.
Justerare har själv att bestrida de med justeringsarbetet förenade kost-
naderna, dock att kontroll- och arbetslikare tillhandahållas honom av stats-
verket. Nu gällande taxa å avgifter för justering har utfärdats genom
kungörelse den 24 november 1928 (nr 448).

Ur de erlagda avgifterna äger justerare tillgodogöra sig arvode med,
för kalenderår räknat: hela den del av avgifternas summa, som icke över-
stiger 12,000 kronor, tre fjärdedelar av den del av avgifternas summa,
som överstiger 12,000 men icke 16,000 kronor, hälften av den del av av-
gifternas summa, som överstiger 16,000 men icke 20,000 kronor samt en
fjärdedel av den del av avgifternas summa, som överstiger 20,000 kronor.
Överskottet inlevereras till mynt- och justeringsverket och tillföres en
särskild fond, den s. k. justeringsfonden.

De justerardistrikt, som beröras av mynt- och justeringsverkets före-
varande förslag, äro distrikten nr 1—4. Distrikten nr 1 och 4, vilka äro
sammanförda under en justerare, omfatta Stockholms stad med undantag
av Södermalm och staden mellan broarna samt Stockholms län utom Sot-
holms, Öknebo och Svartlösa härad. Distrikten nr 2 och 3, vilka lika-
ledes äro förenade under en justerare, inbegripa Södermalm och staden
mellan broarna samt av Stockholms län Sotholms, Öknebo och Svartlösa
härad med undantag av Nynäshamns köping, vilken sistnämnda bildar
 eget justeringsdistrikt.

I sin förutnämnda skrivelse den 20 maj 1930 har mynt- och justerings-
verket anfört följande:

»I underdånig skrivelse den 19 april 1928 med utredning rörande nya
lokaler för mynt- och justeringsverket i anledning av markbyte mellan
kronan och Stockholms stad anförde verket i samband med förslaget om
inrättande av nya lokaler för justeringsavdelningen, att denna avdel-
nings nuvarande lokaler av verket avsetts att användas vid justering av
handelsredskap. Verket förutsatte därvid, att justering av handelsred-
skap inom Stockholms stad skulle utföras av mynt- och justeringsverket
i stället för att såsom nu handhavas av tvenne av verket utsedda juste-
rare, vilka vardera förhyrde lokaler ute i staden. Verket anförde vidare,
att det för justeringen i dess helhet vore av synnerlig betydelse, att vid
verket funnes en justeringsverkstad för handelsredskap särskilt med hän-
syn till att denna verkstad skulle kunna tjänstgöra såsom instruktions-
verkstad för utbildande av justerare.

Rekryteringen av justerarekåren i riket har hittills skett så, att en
justerare inom något distrikt hos verket anhållit, att någon viss person
måtte anställas såsom medhjälpare i distriktet. I regel har en dylik
anhållan av verket bifallits, så snart vederbörande haft tillräckliga kva-
lifikationer för dylik tjänst och distriktet varit av den storlek, att en
medhjälpare kunde anses behövlig. Medhjälparen, vilken sedan vanli-

gen utan ersättning arbetat på justeringsverkstaden under längre eller kortare tid, har småningom vid inträffande ledighet blivit förordnad att uppehålla justerarebefattningen samt slutligen samlat så mycket tjänstgöringsmeriter, att han vid vakans blivit förordnad till justerare i något distrikt.

Det är tydligt, att ett dylikt befordringssystem icke kan vara till nytta för justeringsverksamheten. Först och främst är det klart, att i fall ingen tävlan kan förekomma, har den verkliga dugligheten, så vitt den ej är parat med god ekonomisk ställning och relationer, ej någon utsikt att göra sig gällande, ty först och främst fordras för att bli medhjälpare personliga relationer till någon justerare och dessutom måste vederbörande aspirant hava råd att under en längre tid utföra oavlönat arbete. Då verket icke i stort sett haft några möjligheter att kontrollera medhjälparens skicklighet i arbetet, på grund av att detta är förlagt på olika platser ute i landet, vilka myntdirektören endast under sina tjänstesor kan besöka icke ens en gång om året, hava befordringarna inom justerarekåren kunnat verkställas endast efter tjänstgöringstiden och personliga omdömen från justerare, till vilka vederbörande medhjälpare dessutom stått i viss relation. Redan ur dessa synpunkter måste ett befordringssystem sådant som det hittillsvarande anses orättvist och olämpligt men härtill kommer, att under de senare åren en utomordentligt livlig utveckling ägt rum på mättnings- och vägningsteknikens områden. Där man tidigare vid utförande av dylika operationer använde sig av endast enkla vågar och mättningsredskap, förekommer nu en stor mångfald av ofta synnerligen komplicerade apparater. Det är givetvis också så, att inom de mera betydande justeringsdistrikten, Stockholm och ett par av de större landsortsstäderna, en medhjälpare kan få erfarenhet i justering av en mångfald olika redskap, men i de mindre distrikten i landsorten förekommer detta endast i begränsad omfattning. Medhjälparnas utbildning innan de förordnas till justerare blir sålunda, oavsett olika justerares större eller mindre kompetens att handhava utbildning, betydligt ojämn och i många fall bristfällig. Den nutida tekniken fordrar ovillkorligen, att en person, som skall befordras till justerare, också skall besitta ingående kännedom om alla inom tekniken använda mättnings- och vägningsredskaps konstruktion och justering.

En enhetlig och tillfredsställande justerareutbildning kan enligt verkets åsikt endast åstadkommas, om denna förlägges till verket under dess omedelbara ledning.»

Verket har vidare meddelat, att distrikten nr 1 och 4 innehavas av arkivarien i lantmäteristyrelsen H. Huss samt att distrikten nr 2 och 3 intill utgången av år 1929 innehafvs av kommissionslantmätaren H. G. K. Hampusson Huldt. Då justerarebefattningen i Malmö distrikt nr 21 och 23 den 1 januari 1930 blivit ledig till följd av innehavarens avgång på grund av uppnådd åldersgräns, hade Huldt efter egen ansökning konstituerats såsom justerare i Malmödistrikten. I enlighet med Huldts önskan hade emellertid tiden för tillträdet av justerarebefattningen i Malmö uppskjutits till den 1 oktober 1930.

Verket beräknade, att vid sistnämnda tidpunkt dess nuvarande justeringsavdelning skulle hava inflyttat i verkets nya byggnad, varvid näm-

da avdelnings dittillsvarande lokaler skulle bli tillgängliga för annat ändamål. Det syntes verket under sådana omständigheter lämpligt att genomföra en indragning av de lediga justerar-distrikten nr 2 och 3 under verket, varigenom införande av en rationellare justerarutbildning skulle möjliggöras.

Rörande planen för justerarutbildningens ordnande har verket anfört följande:

Ett detaljerat förslag, huru denna justerarutbildning skulle ordnas, vore verket icke nu i stånd att framlägga, men syntes denna böra baseras efter följande grundlinjer. Verket ansåge, att — i likhet med vad som skedde inom flera av de affärsdrivande verken, där viss fackkunskap för tjänstemännen vore behöfvlig — kurser för utbildning av justerare borde anordnas med vissa lämpliga mellanrum; till deltagande i dessa kurser borde ansökningar få ingivas av därtill kvalificerade. Dessa kurser borde omfatta dels lektioner och föreläsningar rörande de fysikaliska grunderna för mätning och vägning samt därför använda redskap, deras konstruktion, felkällor m. m., dels ock praktiska övningar i samband därmed samt övningar i justering av allmänna handelsredskap. En dylik kurs syntes böra omfatta en tid av cirka tre månader. Kursen borde avslutas med en examen, vid vilken betyg skulle sättas. Efter genomgången kurs skulle vederbörande aspirant kunna anställas såsom medhjälpare eller biträdande justerare inom de större distrikt, där sådan vore behöfvlig.

För befordran till justerare borde dock erfordras en ytterligare tjänstgöring vid verkets justeringsavdelning av mera kvalificerad art. Verket förutsätter sålunda, att till justerare huvudsakligen skulle utnämnas sådana aspiranter, som inom verket under viss tid tjänstgjort som medhjälpare eller biträdande justerare.

Verket avsåge därjämte att med regelbundna mellantider anordna fortsättnings- och repetitionskurser för äldre justerare i syfte att hålla dessa i nivå med utvecklingen.

Beträffande organisationen av den ifrågasatta avdelningen har verket yttrat följande:

För genomförande av den skisserade planen syntes det vara nödvändigt, att justeringsverkstaden för handelsredskap ställdes under verkets omedelbara ledning och att såsom föreståndare för densamma anställdes en person av sådana kvalifikationer, att han kunde meddela såväl den teoretiska som den praktiska utbildningen. Denna tjänsteman borde enligt verkets åsikt hava samma tjänsteställning som verkets tvenne ingenjörer och sålunda i lönehänseende placeras i B 21. I betraktande av att en viss erfarenhet rörande huru en dylik organisation komme att fungera vore önskvärd, syntes föreståndaren för närvarande böra anställas såsom extra ordinarie tjänsteman.

För utförande av det egentliga justeringsarbetet syntes därjämte erfordras en person med justerarkompetens, vilken såsom biträdande justerare skulle på eget ansvar, men under föreståndarens ledning kunna verkställa justering, samt en medhjälpare, som endast borde äga rättighet att på justerarens uppdrag och ansvar utföra justeringar.

Den biträdande justeraren och medhjälparen syntes lämpligen böra

utgöras av sådana aspiranter, som med hänsyn till betyg och meriter stode närmast i tur att befordras till justerare. Då dessa befattningar sålunda icke avsåges att vara stadigvarande utan snarare trappsteg till ordinarie justerarbefattnings erhållande och tjänstgöring på desamma sålunda vore att betrakta såsom tillhörande utbildningen, borde avlöningen kunna begränsas till relativt låga belopp, förslagsvis respektive 400 och 300 kronor per månad.

Slutligen erfordrades för verkstaden en arbetare. Emellertid vore arbetet vid en dylik justeringsverkstad mycket variabelt, och det vore därför att förutse, att vid vissa tider på året större arbetskraft bleve erforderlig för allmänhetens betjänande. Mynt- och justeringsverket hade dock bland sin arbetspersonal för justeringsverksamheten lämpligt utbildade arbetare till sitt förfogande, och då myntningsverksamheten i allmänhet till sin omfattning ävenledes vore rätt variabel, borde möjlighet finnas att genom lämplig planläggning av de båda verksamheterna bättre utnyttja även myntverkets personal, åtminstone under sådana år, då genom depression i näringslivet myntbehovet vore litet, vilket syntes innebära en ytterligare fördel, som ernåddes genom den föreslagna anordningen.

Verket har härefter framhållit, att förslaget genomförande förutsatte vissa ändringsarbeten i lokalerna, vilka dock skulle bliva av mindre omfattning och huvudsakligen bestode i anordnande av en disk för mottagning av justeringsgodset, uppsättande av hyllfack och en del arbetsbord m. m. samt inledande av gas. Kostnaderna för ifrågavarande arbeten syntes icke behöva överstiga 1,500 kronor.

Beträffande den i övrigt för den nya avdelningen behövligen utrustningen har verket för anskaffande av en del nödvändiga verktyg och stämpelar m. m. beräknat en kostnad av cirka 1,100 kronor. För undersökning och stämpling av större transportkärl, tankautomobiler och dylikt erfordrades anordnande av en större skjutviktsvåg med en kapacitet av 10 ton. Enligt infordrad offert betingade en dylik våg ett pris av 2,390 kronor, vartill komme kostnaden för grundläggning och montage, beräknad till omkring 700 kronor. Härjämte har verket förutsatt, att även de apparater, som föreslagits skola ingå i den nya byggnadens utrustning, skulle beträffande vissa förrättningar tagas i anspråk för justeringen av handelsredskap. Den totala engångskostnaden för justeringsverkstadens upprättande har sålunda av verket med avrundning till jämna hundratal beräknats till 5,700 kronor.

Bruttoinkomsten från distrikten nr 2 och 3 har verket ansett kunna uppskattas till omkring 18,000 kronor. De årliga utgifterna för den nya justeringsavdelningen har verket beräknat sålunda:

Avlöning till en ingenjör i B 21	(cirka) kronor	7,000
» » en biträdande justerare	»	4,800
» » en medhjälpare	»	3,600
» » en arbetare	»	3,600

Summa kronor 19,000.

Härtill komme kostnader för förbrukningsartiklar, såsom stämplrar, bly, skrivmaterial, trycksaker m. m., vilka kunde beräknas till omkring 1,000 kronor.

De totala utgifterna beräknades följaktligen komma att uppgå till omkring 20,000 kronor årligen, varför alltså en kostnad av 2,000 kronor årligen skulle drabba statsverket. Då emellertid en avsevärd del av utgifterna rätteligen borde hänföras till utgifter för justerares utbildning, har verket föreslagit, att avlöningarna till den biträdande justeraren och medhjälparen, tillsammans 8,400 kronor, måtte utgå av justerares inlevereringar till justeringsfonden, vilka kunde beräknas uppgå till omkring 12,000 kronor om året.

För den händelse även distrikten nr 1 och 4 indroges till verket, komme ekonomien att ställa sig högst betydligt gynnsammare, i det att dessa distrikt gäve en bruttoinkomst av omkring 25,000 kronor. Under sådana omständigheter har verket beräknat, att ej blott inga medel från justeringsfonden skulle behöva anlitas, utan justeringsverksamheten borde då kunna lämna ett icke obetydligt överskott till statsverket.

Över mynt- och justeringsverkets berörda framställning den 20 maj 1930 har statskontoret den 10 juni 1930 avgivit infordrat utlåtande och därvid anfört bland annat följande.

Mynt- och justeringsverkets förslag, att justeringen av handelsredskap för Stockholm med omnejd skulle överflyttas till verket och att i samband därmed utbildningskurser för justerare skulle anordnas vid den nyinrättade justeringsavdelningen, hade, med hänsyn till de av mynt- och justeringsverket anförda skäl, icke föranlett någon statskontorets erinran.

Emellertid ansåge sig statskontoret beträffande vissa detaljer i det framlagda förslaget böra anföra följande.

De årliga omkostnaderna för den nya justeringsavdelningen och de vid densamma anordnade utbildningskurserna skulle bestridas dels av avdelningens egna inkomster och dels av justeringsfonden. Då såväl de sålunda inflytande justeringsavgifterna som justeringsfondens medel finge anses stå till Kungl. Maj:ts fria förfogande, syntes berörda medelsdisposition icke behöva föranleda, att ärendet underställdes riksdagens prövning.

Emellertid syntes annan anledning till sådant underställande föreligga. Det hade nämligen föreslagits, att den nya justeringsavdelningen skulle stå under närmaste ledning av en föreståndare med anställning tills vidare såsom e. o. tjänsteman i lönegraden B 21. Emellertid hade det förutsatts, att den sålunda inrättade befattningen efter någon tid skulle överflyttas till ordinarie stat, i vilket fall lönen vid densamma uppenbarligen skulle komma att utgå av anslaget till mynt- och justeringsverket. Vid sådant förhållande syntes skäl föreligga att redan nu, innan de av mynt- och justeringsverket föreslagna anordningarna började vidtagas, för riksdagen framlägga det väckta förslaget.

Därest Kungl. Maj:t funne sig böra godtaga vad statskontoret sålunda ifrågasatt, kunde den föreslagna justeringsavdelningen icke inrättas förr-

än tidigast den 1 juli 1931. Hinder syntes dock icke möta att för det lediga justeringsdistriktet förordna justerare för tiden intill sagda dag.

Statskontoret ville ej underlåta att i detta sammanhang ifrågasätta, huruvida det ej kunde anses önskvärt, att hela den nya justeringsavdelningen upprättades på en gång. Det syntes knappast råda något tvivel om att under sådan förutsättning den å avdelningen anställda personalen kunde bli bättre utnyttjad. Något uppskov med upprättandet av den nya avdelningen syntes icke behöva föranledas härav, då gällande förordnande för justeraren H. Huss enligt uppgift utginge med år 1930. Huss vore ordinarie innehavare av tjänst i lantmäteristyrelsen i lönegraden B 24.

I skrivelse den 23 september 1930 med anslagsäskanden för nästkommande budgetår har mynt- och justeringsverket erinrat om ifrågasvarande framställning den 20 maj 1930 angående omläggning av justerarverksamheten i Stockholms stad och län samt framlagt följande beräkning rörande inkomster och utgifter, för det fall att ej blott distrikten nr 2 och 3 utan, såsom statskontoret förordnat, även distrikten nr 1 och 4 inbegreps under omläggningen:

Inkomster:

Från distrikten nr 2 och 3	kronor	18,000
» » nr 1 och 4	»	25,000
Summa kronor		43,000.

Utgifter:

Avlöning till en ingenjör i B 21	kronor	7,000
» » två biträdande justerare	»	9,600
» » två medhjälpare	»	7,200
» » två arbetare	»	7,200
Förbrukningsartiklar, värme, ljus m. m.	»	3,000
Summa kronor		34,000.

Enligt denna beräkning skulle sålunda en årlig vinst å 9,000 kronor uppstå.

För den händelse ifrågasvarande alternativ valdes, borde, anför verket vidare, anslaget till icke-ordinarie befattningshavare ökas med 23,800 kronor, anslaget till verkmästare, förmän och arbetare med 7,200 kronor och omkostnadsstaten med 3,000 kronor, varemot verkets inkomst av myntning och justering borde ökas med 43,000 kronor. Därjämte erfordrades även i detta fall ett engångsanslag å 5,700 kronor för utrustning av verkstaden.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Det av mynt- och justeringsverket framställda förslaget, sådant detsamma slutligen utformats, innebär, att den justeringsverksamhet, som för närvarande genom två av verket utsedda justerare ombesörjes inom Stock-

holms stad och län — med undantag av Nynäshamns köping — skulle omhändertagas av verket. Syftet med den föreslagna omläggningen är i främsta rummet att åvägabringa mera tillfredsställande förhållanden i fråga om utbildningen av justerare. Enligt verkets avsikt skulle den verkstad för justering av handelsredskap, som skulle upprättas vid verket, även tjäna såsom instruktionsverkstad för aspiranter till justerarbefattningar i distrikten. Utbildningen av blivande justerare skulle även bedrivas genom särskilda i anslutning till verksamheten å justeringsverkstaden anordnade kurser.

Verket har i sin framställning i ämnet närmare utvecklat bristerna i och olägenheterna av det nu rådande systemet för rekrytering och utbildning av justerare. Det torde icke kunna förnekas, att i detta hänseende behov av större planmässighet och enhetlighet föreligger, och det synes tydligt, att förslaget genomförande bör kunna leda till en bättre ordning på förevarande område. Härtill kommer, att en överflyttning till mynt- och justeringsverket av det lokala justeringsarbetet i Stockholm skulle medföra den fördelen, att den vid verket anställda arbetarpersonalens arbetskraft skulle kunna i viss mån bättre utnyttjas. Under sådana förhållanden har jag funnit mig böra tillstyrka, att den avsedda omläggningen kommer till stånd.

Enligt det ursprungliga förslaget räknade verket med att omläggningen borde tillämpas från och med den 1 oktober 1930, från vilken tid utrymme för den nya avdelningen kunde beredas inom verkets lokaler. Då emellertid med den av statskontoret i ärendet uttalade uppfattningen — vilken uppfattning av mig delas — frågan synes böra underställas riksdagens prövning, torde genomförandet av den ändrade organisationen böra anstå, till dess riksdagen fattat beslut i ämnet.

I sin nyssnämnda ursprungliga framställning utgick mynt- och justeringsverket från att omläggningen till en början borde avse allenast justerardistriktet nr 2 och 3. Enligt statskontorets förslag, vilket biträts av mynt- och justeringsverket i dess skrivelse den 23 september 1930, bör däremot den nya ordningen på en gång genomföras för samtliga distrikten nr 1—4. Denna mening finner jag mig — ej minst med hänsyn till det avsevärt bättre ekonomiska utbytet av en sålunda utvidgad verksamhet — böra biträda. Då justerartjänsten i distriktet nr 2 och 3 för närvarande uppehålls på vakansförordnande och enligt vad jag inhämtat nu gällande förordnande för justeraren i distriktet nr 1 och 4 utgår den 30 juni 1931, möter ej hinder att låta den nya ordningen träda i tillämpning från och med ingången av budgetåret 1931/1932.

Intill dess närmare erfarenhet vunnits rörande den ifrågasatta organisationens verkningar, torde de erforderliga anslagsmedlen ej böra uppföras å verkets ordinarie stat utan anvisas å extra stat.

Såsom föreståndare för justeringsverkstaden skulle enligt verkets förslag anställas en ingenjör med avlöning enligt lönegraden B 21. Häremot

har jag icke något att erinra. Avlöningskostnaden å denna befattning torde böra beräknas till 6,048 kronor, motsvarande begynnelseavlöning till befattningshavare å extra stat i sagda lönegrad. Vad angår personalbehovet i övrigt, har verket, under förutsättning att verket övertager justeringsverksamheten i samtliga distrikten nr 1—4, ansett medel böra anvisas för anställande av två biträdande justerare, två medhjälpare och två arbetare; sammanlagda avlöningskostnaden för nämnda personal har beräknats till 24,000 kronor. För min del finner jag mig icke böra förorda, att en så stor personalstyrka nu anställes för justeringsverkstadens drift, helst som för göromålen å verkstaden torde kunna, vid tider av mindre arbetstillgång å andra avdelningar, anlitas för dessa avdelningar avsedda arbetskrafter. Jag anser därför, att för närvarande allenast en biträdande justerare bör anställas samt att — utöver det för denne avsedda arvodet av 4,800 kronor — för personal i övrigt bör beräknas ett belopp av 12,000 kronor. Sammanlagda avlöningskostnaden för justeringsverkstaden skulle i enlighet härmed uppgå till (6,048 + 4,800 + 12,000 =) 22,848 kronor, vilket belopp torde böra avrundas till 22,900 kronor.

För materialkostnader, värme, ljus m. m. för justeringsverkstaden har mynt- och justeringsverket räknat med en årlig utgift av 3,000 kronor. Mot denna beräkning har jag icke något att erinra.

Det årliga behovet av anslagsmedel för justeringsverkstaden torde i enlighet härmed böra beräknas sålunda:

Avlöningar	kronor	22,900
Materialkostnader, värme, ljus m. m...	»	3,000
		<hr/>
	Summa kronor	25,900.

Inflytande justeringsavgifter för förrättningar, som utföras av den vid verket anställda personalen, torde böra ingå bland övriga inkomster från mynt- och justeringsverket och bokföras å titeln »inkomst av myntning och justering» samt sålunda helt inlevereras till statsverket.

Bruttoinkomsterna från de distrikt, i vilka justeringsuppgifterna skulle övertagas av mynt- och justeringsverket, hava av verket uppskattats till omkring 43,000 kronor. Då årskostnaden — fränsett dyrtidstillägg — enligt den nyss lämnade beräkningen skulle uppgå till 25,900 kronor, skulle alltså ett ej obetydligt överskott uppstå å verksamheten.

Utöver de löpande utgifterna har verket för inrättande av justeringsverkstaden räknat med en engångskostnad av i runt tal 5,700 kronor. Då jag ej har någon erinran att göra på denna punkt, torde det för ifrågasvarande ändamål avsedda anslaget för nästkommande budgetår böra bestämmas till (25,900 + 5,700 =) 31,600 kronor.»

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft en inom första kammaren av herr *G. Rosén* väckt

motion, nr 157, vari hemställs, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag om indragning av justerar-distrikten nr 1—4 samt överflyttning till mynt- och justeringsverket av den på justerarna i dessa distrikt ankommande verksamheten.

I fråga om de skäl, motionären anført till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

*Utskottets
yttrande.*

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, är syftet med den föreslagna omläggningen av justerarverksamheten i Stockholms stad och län i främsta rummet att åvägabrunga mera tillfredsställande förhållanden i fråga om utbildningen av justerare.

Vid bedömning av spörsmålet om sagda omläggning har för utskottet först uppställt sig frågan, huruvida tidpunkten nu kan anses lämplig för en omorganisation på berörda område.

Vid denna frågas prövning har utskottet kommit till den uppfattningen, att de skäl, som kunna anföras för ett uppskov med frågans avgörande och som motionsvis framförts, icke kunna anses vara av den art, att utskottet bör ställa sig avvisande mot Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet delar sålunda den av departementschefen uttalade uppfattningen, att bristerna i och olägenheterna av det nu rådande systemet för rekrytering och utbildning av justerare måste anses mana till, att större enhetlighet och planmässighet på förevarande område åvägabrungas. Enligt vad utskottet inhämtat, har ock 1927 års besparingsnämnd på sin tid tillstyrkt ett av myntdirektören framlagt förslag, att justeringen inom Stockholms stads och läns justeringsdistrikt måtte omhändertagas av myntverkets justeringsavdelning. Efter att hava framhållit, att myntverkets justeringsverksamhet under budgetåret 1927/1928 medfört en förlust för statsverket å i runt tal 48,000 kronor, har besparingsnämnden härom anført, att nämnden ansåge sig så mycket mera böra tillstyrka förslaget, genom vars realiserande verket skulle tillgodoföras en bruttointäkt av cirka 40,000 kronor, som härigenom skulle uppstå möjlighet till besparingar i omkostnaderna. Det syntes nämnden icke osannolikt, att förlusten å myntverkets justeringsverksamhet på detta sätt skulle kunna väsentligen nedbringas och måhända helt bortfalla.

På grund av vad sålunda anförts och jämväl ur synpunkten att justerartjänsten i distrikten nr 2 och 3 för närvarande uppehålls på vakansförordnande och nu gällande förordnande för justeraren i distrikten nr 1 och 4 utgår den 30 juni 1931, synes det utskottet lämpligt, att den nya ordningen träder i tillämpning från och med ingången av budgetåret 1931/1932.

Då varken de beräknade avlöningskostnaderna för justeringsverkstaden eller vad i övrigt under förevarande punkt föreslagits givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts för-
varande förslag och med avslag å herr Roséns ovan-
berörda motion, I:157, för mynt- och justeringsver-
kets verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett
extra anslag av 31,600 kronor.

Stockholm den 17 april 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, O. Bergqvist, J. Nilsson i Malmö, C. P. V. Nilsson i Gränebo, N. J. M. Svensson i Kompersmåla, Oscar Olsson, E. J. G. Rosén, C. G. V. Hammarskjöld, P. A. Bergström, I. Hj. E. Pauli och K. A. S. Nylander;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, C. R. Jansson i Falun, A. Å:son Törnkvist i Karlskrona, G. Strindlund, P. M. Olsson i Blädinge, E. J. Wigfors, B. F:son Holmgren, J. Olofsson i Digernäs, O. E. F. Järte, A. Danielsson, C. J. Högström och F. V. Sandwall.

Reservation

av herrar Rosén, Strindlund, Holmgren och Järte, vilka ansett, att utskottet bort hemställa om avslag å Kungl. Maj:ts förslag.
